

Judikatūras krājums

Lieta C-5/15

AK
pret
Achmea Schadeverzekeringen NV
un
Stichting Achmea Rechtsbijstand

(*Gerechtshof Amsterdam* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Juridisko izdevumu apdrošināšana – Direktīva 87/344/EEK – 4. panta 1. punkts – Apdrošinājumaņēmēja tiesības brīvi izvēlēties advokātu – Tiesvedība vai administratīvais process – Jēdziens – Iebildumi pret atteikumu izsniegt norīkojumu aprūpes saņemšanai

Kopsavilkums – Tiesas (desmitā palāta) 2016. gada 7. aprīļa spriedums

Personu brīva pārvietošanās – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Juridisko izdevumu apdrošināšana – Direktīva 87/344 – Apdrošinājumaņēmēja tiesības brīvi izvēlēties savu juridisko pārstāvi – Administratīvais process – Jēdziens – Iebildumu celšanas posms valsts pārvaldes iestādē, kura pieņem lēmumu, ko var pārsūdzēt tiesās – Ietveršana

(*Padomes Direktīvas 87/344 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts*)

Padomes Direktīvas 87/344 par normatīvo un administratīvo aktu saskaņošanu attiecībā uz juridisko izdevumu apdrošināšanu 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā minētais “administratīvā procesa” jēdziens ietver iebildumu celšanas posmu valsts pārvaldes iestādē, kura gaitā šī iestāde pieņem lēmumu, ko var pārsūdzēt tiesās.

Proti, pirmkārt, tāda minētā jēdziena interpretācija, saskaņā ar kuru tas tiktu attiecināts to tikai uz tiesvedību administratīvajās lietās – proti, tiesvedību, kura notiek “tiesā” parastā nozīmē, kuras mērķis ir pārsūdzētā lēmuma tiesiskuma kontrole un kurā galīgi tiek noteikts ieinteresētās personas tiesiskais stāvoklis, – atņemtu jēgu Savienības likumdevēja skaidri lietotajiem vārdiem “administratīvais process”.

Otrkārt, Direktīvas 87/344, it īpaši tās 4. panta, mērķis saistībā ar advokāta vai pārstāvja brīvu izvēli ir apdrošināto personu interešu plaša aizsardzība. Attiecībā uz tiesībām izvēlēties savu advokātu vai pārstāvi atzītā vispārējā piemērojamība un saistošais spēks liedz šīs direktīvas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu interpretēt šauri.

Gadījumā, ja apdrošinātās personas tiesības ietekmē gan sākotnējais minētās iestādes lēmums, gan lēmums, kas pieņemts par celtajiem iebildumiem, ciktāl šajā administratīvajā posmā tiek veikts faktisko apstākļu izvērtējums un ciktāl tas veido lēmuma pieņemšanas pamatu pēc tam notiekošajā administratīvajā tiesvedībā, apdrošinātajam ir nepieciešama juridiska aizsardzība procesā, kas ir obligāts priekšnoteikums pārsūdzībai administratīvajā tiesā.

Turklāt šāda tiesību brīvi izvēlēties advokātu vai pārstāvi plaša interpretācija neizraisītu to, ka jebkura juridisko izdevumu apdrošināšana tiktu pārvērsta par apdrošināšanu, kas ir balstīta uz “izmaksu segšanas” principu Direktīvas 87/344 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē, jo 3. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā paredzēto pasākumu piemērošanas joma saglabājas pat tad, ja personai, kuras juridiskie izdevumi ir apdrošināti, no šīs direktīvas 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta izriet patstāvīgas tiesības brīvi izvēlēties savu pārstāvi.

Visbeidzot, runājot par eventuālajām finansiālajām sekām attiecībā uz juridisko izdevumu apdrošināšanas sistēmām, tās nevar būt par pamatu Direktīvas 87/344 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta šaurai interpretācijai. Proti, tajā nav paredzēts veikt pilnīgu juridisko izdevumu apdrošināšanas līgumiem piemērojamo noteikumu saskaņošanu un Savienības tiesību pašreizējā attīstības posmā dalībvalstis var brīvi noteikt minētajiem līgumiem piemērojamo regulējumu, ciktāl šajā direktīvā paredzētie principi nezaudē savu jēgu. Tādējādi apdrošinātā tiesību brīvi izvēlēties savu pārstāvi īstenošana neizslēdz to, ka dažos gadījumos var tikt noteikti to izdevumu ierobežojumi, kas jāsedz apdrošinātājiem.

(sal. ar 18. un 21.–26. punktu un rezolutīvo daļu)